

SUMMARY IN ENGLISH

The Snow Goose (*Anser caerulescens* (L.)) observed in Denmark.

One adult Snow Goose was observed on the sanctuary Tipperne in West Jutland Sept. 26th, 1954. It was foraging with about 125 Pink-footed Geese (*Anser fabalis brachyrhynchus*), and with a part of these it moved southwards the same day. Except for some older, very doubtful statements the Snow Goose has not hitherto been observed in Denmark.

Literatur.

- EYKMAN, C. *et al.* 1941: De nederlandsche Vogels II. Förteckning över Sveriges Fåglar 1949. – Stockholm.
- KJÆRBØLLING, N. (ved J. COLLIN) 1875: Skandinaviens Fugle. – Kjøbenhavn.
- LØVENSJOLD, H. L. 1947: Håndbok over Norges fugler. – Oslo.
- NIETHAMMER, G. 1938: Handbuch der deutschen Vogelkunde 2. – Leipzig.
- TIMMERMANN, G. 1949: Die Vögel Islands 2. – Reykjavik.
- WILLIAMSON, K. & N. F. PETERSEN á BOTNI 1949: Notes on the Ornithology of the Faeroe Islands 1945–47. – Dansk Ornith. For. Tidsskr. 42, p. 202–215.
- WITHERBY, H. F. *et al.* 1943: The Handbook of British Birds 3. – London.

MINDRE MEDDELELSER

Rykker Nattergalen (*Luscinia luscinia* (L.)) nordpå?

Efter at jeg den 15. juni 1954 var hjemkommen fra sommerferie på Sjælland, blev det meddelt mig, at der var Nattergale (*Luscinia luscinia*) både i Hobro og i den lille by Testrup ved Ålestrup. Overlæge SCHOUSBOE garanterer for rigtigheden af fuglens forekomst i haven ved Julemærkehjemmet tæt øst for Hobro; den 17. juni om aftenen var overlægen og jeg på stedet og hørte en nattergal så tydeligt, at enhver fejltagelse absolut er udelukket. En mand, der bor i nærheden, fortalte, at fuglen var kommet i første halvdel af maj, havde sunget meget flittigt langt ud på natten, og var holdt op omtrent ved St. Hans-tid.

Om nattergalens forekomst i Testrup har jeg ikke kunnet få afgørende oplysninger, men skal have hele spørgsmålet i erindring til næste sommer.

ANDR. BARFOD

Fiskeørn (*Pandion haliaetus* (L.)) ved Hobro om sommeren.

Den 24. juli 1954 blev det af ornitologen pastor DOLMER, Hobro, meddelt mig, at der var en Fiskeørn (*Pandion haliaetus* (L.)) ved Vesterfjord i Hobro (den del af Mariagerfjord, der ligger vest for byen og nu har fersk vand og er undergivet reglerne for ferskvandsfiskeri m. m.).

Overlæge SCHOUSBOE og jeg tog samme dag derud i en bil og da vi kom til højderne på vestsiden af fjorden og netop havde standset vognen, ser vi fuglen sidde på en stolpe, ca. 15 m fra vognen, let kende- lig på det hvide hoved; den lod sig villig betragte fra vognen i ca. 1/2 minut og fløj derefter ud over fjorden. ANDR. BARFOD

Pirol (*Oriolus oriolus* (L.)) på Skagen.

Den 27. maj 1954 iagttoges en Pirol (*Oriolus oriolus*) her i Skagen gamle plantage. Jeg hørte den, både sangen og den morsomme »hvæsen«, men så kun et glimt. En anden fugleven, der blev tilkaldt, gårdejer SØREN TROLDORG, Skagen, mente, der var to. Desværre måtte jeg p. gr. af møde andetsteds afbryde undersøgelsen.

ALLAN HEILMANN

Sortterne (*Chlidonias niger* (L.)) på Atlanterhavet.

En ung Sortterne (*Chlidonias niger*) blev den 28. sept. 1954 mellem 60°51' og 60°39' Nord og mellem 22°15' Vest og 12°38' Vest taget om bord på M.S. »Umanak« for hjemgående fra Grønland. Fundet ligger formentlig på linie med de nordligste iagttagelser af arten, der foreligger fra Orkneyøerne og de ydre Hebrider, Færøerne og Norge, idet den nu om dage ikke yngler på de Britiske Øer eller i Skandinavien nord for Danmark og Gotland. Datoen er ikke særlig sen i sammenlig- ning med træktagtelser fra Sydengland.

AXEL M. HEMMINGSEN

Den pågældende Sortterne er af Dr. HEMMINGSEN venligst for- æret til Zoologisk Museum. Ved sektionen viste det sig at være en ung hun. Vingelængden er 192 mm, hvilket ligger under den euro- pæiske races mål. Unge fugle fra Danmark, som har afsluttet sving- fjerenes vækst, har følgende vingelængder: Hanner 202, 204, 209, hunner 204, 206, og ikke-kønsbestemt 200 mm. Desuden er stykket mørkere på oversiden, særlig på gumpen, end de danske eksemplarer, selv når der tages i betragtning at disse sidste er noget ældre eksem- plarer og fjerdragten derfor noget bleget. De små mål og den mørke farve tyder stærkt på, at det drejer sig om Amerikansk Sortterne (*Chlidonias nigra surinamensis* (Gmel.)), en race der ikke tidligere har vist sig så langt østpå i Atlanterhavet. Red.

Den Niende Internationale Fuglefredningskonference i S-chanfs, Schweiz.

Den 23.-28. maj 1954 afholdt den internationale komité for fuglefredning (The International Committee for Bird Preservation, sædvanligvis forkortet til I.C.B.P.) sin niende konference, som fandt sted i den lille bjergby S-chanfs i Øvre Engadin i Schweiz. Som repræsentanter for Danmark deltog Dr. scient. BØJE BENZON, leder af den danske afdeling og præsident for den europæiske sektion, endvidere prof. dr. phil. R. SPÄRCK og dr. phil. FINN SALOMONSEN. På konferencen, som havde samlet over et halvt hundrede deltagere, behandlede en lang række fuglefredningsspørgsmål, fortrinsvis af betydning for den europæiske fauna. Som særlig vigtige for danske fugle kan følgende forhold fremhæves:

Forslag til nedbringelse af Sølvmågens antal. Dette forslag, der gik ud på at formindske Sølvmågerne i Nordsøområdet p. gr. af den skade de forvoldte på andre fugle, blev støttet fra tysk og hollandsk side, men bekæmpet fra dansk og engelsk side og blev sluttelig stillet i bero.

Forholdsregler til at imødegå tilbagegangen i bestanden af andefugle på den nordlige halvkugle. Der blev her fra dansk side foreslået totalfredning af Knortegåsen, som er i rivende tilbagegang i Nord-europa.

Yderligere beskyttelse af rovfuglene. Under diskussionen om dette punkt kunne man fra dansk side henvide til, at næsten alle danske rovfugle nu var fredede.

En række resolutioner blev vedtaget på konferencen. Der blev i disse indtrængende rettet henvendelse til de interesserede regeringer om ratificering af den nu vedtagne konvention til imødegåelse af olieplagen i havene, endvidere om fredning af Knortegåsen, om udvidet beskyttelse af rovfugle, om indskrænkninger i indførslen af burfugle og fjer af sjældne eller truede fuglearter, om undersøgelser af Sølvmågens biologi herunder bestandstørrelsen m. m. Red.

11. internationale Ornithologkongres i Schweiz maj-juni 1954.

Kongressen i Basel 29. maj-5. juni 1954.

Som bestemt i Uppsala (sml. Dansk Ornith. For. Tidsskr. **45**, 1951, p. 51-52) afholdtes 11. Internationale Ornithologkongres i Basel. Præsident var formanden for British Ornithologists Union, Sir ARTHUR LANDSBOROUGH THOMSON. Generalsekretær var prof. dr. A. PORTMANN, Basel. Inden kongressen blev åbnet havde den internationale komité for fuglefredning holdt møder og ekskursioner i S-chanfs; jfr. meddelelsen ovenfor.

Lørdag 29. maj åbnedes kongressen af præsidenten, som talte om ornithologiens plads i de biologiske videnskaber. Derefter holdt 2 af

de førende schweiziske ornithologer U. A. CORTI (Zürich) og P. GÉROUDET (Genève) foredrag om deres hjemlands fuglefauna. 35 lande var repræsenteret på kongressen, som talte omkring 600 deltagere. Blandt disse var tyskerne de talrigste; der var indtegnet 147 ialt, deriblandt også nogle fra østzonen. Storbritanien mødte med 95. Værtslandet Schweiz kom på tredjepladsen med 94. U.S.A. havde 48 deltagere, Frankrig 34, Sverige 31. Sammenligning med deltagerantallet i 10. kongres i Uppsala viste en meget stor stigning for Tysklands vedkommende (fra 32 til 147). Storbritanien havde en stigning på ca. 20 %, U.S.A. på ca. 45 %. Fra Danmark var indtegnet 19 og mødt 14. Fra U.S.S.R. var ingen deltagere anmeldt i programmet; men umiddelbart efter at kongressen var begyndt, ankom en delegation, bestående af kendte russiske ornithologer under ledelse af G. DEMENTIEV.

30. maj var der sektionsmøder hele dagen. En af dem, der drejede sig om palæontologi, forlagde midt på eftermiddagen arbejdsfeltet til det naturhistoriske museum, hvor fossile fuglerester demonstreredes og diskuteredes. Om aftenen forevistes 3 film, hvoraf de to er vist i København 1954, nemlig PETER SCOTT'S film om Kortnæbbede Gæs, hvortil D.O.F.s medlemmer var indbudt 7. maj, og E. G. TURBOTTS film om Takahe'en (*Notornis*), der blev vist på den internationale naturfredningskongres i august. I den tredje film viste østrigeren H. FRANKE enestående optagelser af Pungmejsens redebygning.

31. maj afholdtes heldagsekskursion til Pilatus (2132 m) og Luzern. Omkring Pilatus Kulm holdt en del Alpealliker (*Pyrrhocorax graculus*) til. Endvidere sås Citronsiskan (*Carduelis citrinella*) på Pilatus. Over Vierwaldstättersøen sås Klippesvaler (*Ptyonoprogne rupestris*) og i Luzern Alpesejlere (*Apus melba*), hvis berømte yngleplads i et lille, lavt tårn iagttoges på afstand. Man så THORVALDSENS løve og var til reception i Gletschergarten.

1. juni brugtes formiddagen til foredrag om fuglenes hørelse og stemme. Om eftermiddagen samledes man under tvangfri former i Basels zoologiske have, der var overordentlig smuk og velholdt og husede talrige interessante og sjældne fugle, deriblandt en del eksemplarer af Ibissen *Geronticus eremita*, der prydede kongressens emblem. Arten kendes subfossil fra Schweiz; den er uddød som ynglefugl her allerede i Middelalderen. I den zoologiske have besås også en meget interessant udstilling til belysning af ringmærkningens historie, arrangeret af polakken W. RYDZEWSKI, der lever i eksil i London. Samtidig holdt lederne af de europæiske ringmærkningscentraler møde, især for at drøfte fælles retningslinier for arbejdet, derunder også en mere ensartet publiceringsmåde for genfangster. Der nedsattes et fællesudvalg med Dr. SCHIFFERLI som sekretær. Denne dag åbnedes også i St.-Alban-Saal en meget smuk udstilling af ornithologiske malerier og skulpturer, frembragt af schweiziske kunstnere.

2. juni var der møder og filmfremvisninger fra kl. 8.30 til kl. 22. Om formiddagen afholdtes et plenarmøde vedrørende pingvinernes biologi, om eftermiddagen forskellige sektionsmøder og et enkelt

plenarmøde om seksualhormoner hos fugle. Om aftenen forevist 4 film, hvoraf navnlig tyskeren H. SIELMANNs spættebilleder var imponerende. På film, der var følsom for infrarøde stråler, havde han fotograferet fuglenes færden inde i redehulerne.

3. juni afholdtes heldagsekskursion til Bern og Neuchâtel. I Bern besøgte det naturhistoriske museum, hvor der var arrangeret en enestående udstilling af ornithologisk litteratur fra privat eje. Om eftermiddagen fortsatte man til Neuchâtel, hvor man først blev modtaget på universitetet. Derefter fortsatte man til udsigtspunktet Vue-des-Alpes, hvor kongresdeltagerne var kantonens gæster ved en souper.

4. juni var der forhandlinger fra kl. 8 til kl. 17.30, hovedsagelig sektionsemøder. Desuden samledes de ornithologiske tidsskrifters redaktører til et møde, der drejede sig om en fælles nomenklatur for de europæiske fugle, i lighed med hvad der er gennemført i Amerika. Det vedtoges at gå frem efter de på den internationale zoologkongres i København 1953 vedtagne retningslinier. Desuden blev den systematiske rækkefølge i faunalister drøftet. HARTERTS system, der begynder med ravnfuglene og slutter med hønsefuglene, blev stemt ned til fordel for det langt mere logiske amerikanske system, som er fulgt i D.O.F.s fugleliste. I en nedsat komité fik dr. phil. F. SALOMONSEN sæde. Om aftenen afholdtes den traditionelle festmiddag i Basels Mustermesse.

Lørdag middag, 5. juni, afsluttedes kongressen. Der forelå ind bydelse fra Sydafrika og Finland til den 12. Internationale Ornithologkongres. Det blev vedtaget, at den næste kongres skulde afholdes i Finland 1958 med prof. J. BERLIOZ (Frankrig) som præsident. I eksekutivkomitéen sidder prof. Sv. HÖRSTADIUS som skandinav. I »100-mandskomitéen« repræsenteres Danmark af K. PALUDAN, F. SALOMONSEN og B. LÖPPENTHIN.

Langt den største del af kongressens forhandlinger fandt sted på Basels universitet. Der blev ialt holdt omkring 125 foredrag, hvoraf 5 skyldtes danske deltagere (H. JOHANSEN, B. LÖPPENTHIN, H. POULSEN, F. SALOMONSEN, H. VOLSØE). Før og efter kongressen afholdtes en række ekskursioner, ialt 15, til 8 forskellige områder i Schweiz. Fire ekskursioner, som havde danske deltagere, skal refereres kort nedenfor.

Under kongressen var der arrangeret en del korte morgenekskursioner til interessante steder i omegnen af Basel.

BERNT LÖPPENTHIN.

Genève 24.-28. maj 1954.

Om eftermiddagen 24. maj samledes deltagerne, ialt en snes, på banegården, hvor man hilste på de to ledere P. GÉROUDET og R. HAINARD, to meget sympatiske mænd og fremragende ornithologer, den første lærer, den sidste kunstner. Senere på eftermiddagen samledes man i C. VAUCHERS hjem og havde herfra en smuk udsigt til Mt. Blanc.

Man hørte om aftenen bl. a. Sydlig Nattergal (*Luscinia megarhynchos*) og Vende-hals (*Jynx torquilla*).

Næste morgen gik turen mod syd over den franske grænse til Mt. Salève i Haute Savoie. Man færdedes i smukt vejr i en mere eller mindre skov- og kratbevokset bjergegn i 5–1500 m højde. Dagens fornemste udbytte var en Slangeørn (*Circaëtus gallicus*), der kom flyvende, mens man holdt frokosthvil. Endvidere iagttoges bl. a. flere Sorte Glenter (*Milvis migrans*) og Hvepsevåger; man så Alpesejlere (*Apus melba*), Ringdrosler (*Turdus torquatus alpestris*), Bjergløvsangere (*Phylloscopus bonelli*) og Rødtoppede Fuglekonger (*Regulus ignicapillus*).

26. maj startede man tidligt og opholdt sig et par morgentimer i lavlandet omkring Genève mellem haver og græsange med levende hegn. Her sås og hørtes flere Mestersangere (*Sylvia hortensis*), og man traf Gærdeværting (*Emberiza cirrus*) samt Sydlig Nattergal og Bjergvipstjert. Man fortsatte over den franske grænse til Ain i Jurabjergene og kørte her gennem skovområdet til græslandet ovenfor. Her sås bl. a. Stendrossel (*Monticola saxatilis*), Citronsissen (*Carduelis citrinella*) og Bjergpiber (*Anthus s. spinoletta*). I skoven gjorde nogle deltagere en afstikker til en rede af Sortspætte; men de 8 deltagende skandinaver (4 svenske og 4 danske) og nogle andre, som ikke deltog i denne tur, belønnedes rigeligt ved synet af en Slangeørn, der fløj omkring med en slange i næbbet. Bjergløvsangeren var karakterfugl i en stor del af skovområdet. På hjemvejen gjorde man holdt på en mark uden for Genève, hvor et par Rødhovedede Tornskader (*Lanius senator*) opholdt sig.

27. maj holdt man sig på schweizisk grund. Formiddagen tilbragtes omkring Rhônes østre bred. Om eftermiddagen besøgte flere lokaliteter. Hærfugle søgtes med negativt resultat; men meget interessant var besøget i en lille skov, hvor både Gråspætte (*Picus canus*) og Grønspætte (*Picus viridis*) ynglede. Her sås endvidere en rede af Sort Glente med unger.

28. maj afholdtes en formiddagsekskursion i omegnen af Genève, hvor nogle småfuglereder, bl. a. Sydlig Nattergal, fundet af R. LEVEQUE, demonstreredes. Undertegnede deltog ikke i denne ekskursion, da der blev lejlighed til en privatekskursion på den franske side af grænsen, hvor man havde fundet en slangeørnerede et par dage i forvejen. Den sad ca. 12 m oppe i en ædelgran, der stod et stykke nede ad bjergsiden, så man let kunne komme til at se ned i reden. Denne var ikke særlig stor, som en ny duehøgrede, og ret flad, udforet men nogle få kviste af nåletrær. Den indeholdt en dununge på måske en uges tid. K. CURRY-LINDAHL så et glimt af den ene gamle fugl; men denne var meget sky. Jeg så den ikke. Under opstigningen observeredes adskillige Alpesejlere, der skreg ivrigt; stemmen mindede om Stenvenderens. Noget over middag var vi tilbage i Genève.

BERNT LØPPENTHIN

National Parken d. 7.-12. juni 1954.

Den schweiziske National Park er grundlagt 1909 af »Der Schweizerische Bund für Naturschutz«. Dengang var den kun 20 kv.kilometer stor, men idag strækker den sig fra den østlige del af Engadin mellem S-chanfs og Zernez over alpekammene langt mod sydøst. Det har været schweizernes tanke at lade området henligge absolut uden indgreb af nogen art. Ingen træer fældes; når de falder, bliver de liggende, hvor de er faldet; ingen planter må fjernes og ingen dyr jages. Resultatet er foreløbig blevet, at de skovbevoksede dele mange steder er ufremkommelige.

De ca. 30 deltagere i ekskursionen havde kvarter i »Hotel National Park« i 1804 meters højde i nærheden af passet Il Fuorn. Ekskursionslederne, dr. SCHIFFERLI og dr. BURCKHARDT ledede daglig ekskursioner såvel i højden, som i skov og dale. Man kunne antage, at reservatet var et eldorado for fugle, men dr. SCHIFFERLI oplyste, at der aldrig var særlig mange, og på grund af det sene forår, særlig få iår. Det lykkedes dog at observere følgende. I skovene: Sortmejse, Topmejse, Fyrremejse, Jernspurv, Gærdesanger, Træløber, Fuglekonge, Vendehals, Stor Flagspætte, Nøddekrige, Dompap, Lille Korsnøb og Italiensk Spurv (*Passer domesticus italiae*).

På en af turene havde man den storartede oplevelse at se Tretået Spætte (*Picoides tridactylus alpinus*) ♀ ved redegullet. Fuglen, som var meget smuk, blev iagttaget en halv times tid. Man så den flyve ind og ud ad hullet flere gange, og så den klatre i træerne.

I bjergene så man Snefinker (*Montifringilla nivalis*), Fjælddryper (*Lagopus mutus helveticus*) og en Stendrossel (*Monticola saxatilis*), og ved en lille flod tæt ved hotellet sås et par Vandstære. Daglig blev der set Kongeørn (*Aquila chrysaetos*); der var tre, et par og en ung fugl.

En af ekskursionerne gik pr. bus til slottet Tarasp, som ligger pragtfuldt på toppen af et bjerg. Her rugede et par Alpekrager (*Pyrhocorax pyrrhocorax*), et af de ganske få par, der yngler i Schweiz. På vejen til Tarasp iagttoges en flok Klippesvaler i en bjergside lige ud til vejen.

Medens fuglene som nævnt ikke var særligt talrige, var der mange Gemser, Stenbukke, Hjorte og Murmeldyr, og floraen – navnlig *Gentiana verna* – var enestående smuk.

VIBEKE TOBIESEN.

Valais 7.-12. juni 1954.

Ekskursionen, der gik til landsbyen Verbier ved Bagnés dalen, havde 32 deltagere fra 9 nationer, bl. a. hele Sovjets delegation på 5 medlemmer. Leder var dr. CH. CHESSEX fra Lausanne, som blev assisteret af 2 unge ornithologer, ligeledes fra Lausanne.

Verbier, der er en udpræget turistby med adskillige hoteller og pensionater, ligger i ca. 1400 m's højde i nåleskavsregionen. Her havde deltagerne fast station alle dage, og der blev foretaget heldagsture

herfra enten til fods eller med tovbane til de nærliggende fjælde. Et par gange foretoges ture med turistbus til fjernere liggende lokaliteter. Udflugterne foretoges gennem nåleskovene og over alpesæterne til klipperegionen ved grænsen til den evige sne i ca. 2500 m's højde. Herfra havde man en pragtfuld udsigt over det storslåede alpelandskab med bjerge i ca. 4000 m's højde, og i det fjerne mod syd var Mont Blancs sneklædte tinder synlige.

Af fugle fandtes i landsbyen og de omliggende marker Sanglærke, Bynkefugl, Husrødstjert, Gulspurv og Hortulan, og nær landevejen, der førte op til byen, fandtes rede af Klippeverling (*Emberiza cia*).

I nåleskovsregionen var Sortmejse, Topmejse, Rødtoppet- og Alm. Fuglekonge, Misteldrossel og Ringdrossel karakterfugle. Flere gange sås også her Citronsikken. Sangen hørtes ofte og forekom mig at være som en mellemting mellem Stillits og Tornirisk. En enkelt gang sås 1 Sortspætte, og i den øvre del af skovene holdt en flok Nøddekriger på 6-7 stk. til; iblandt dem var der 2 flyvefærdige unger. Ved en bevoksning af lærketræer sås 6 hanner af Urfugl, både flyvende og siddende i toppen af træerne.

Over trægrænsen bredte sæteren sit blomsterprydede tæppe, men trods den rige flora og masser af vandløb og småsøer var her forbavsende fugletomt. I modsætning til de skandinaviske fjælde er ande- og vadefugle ikke repræsenteret med en eneste art. Den hyppigste fugl her var Bjergpiberen (*Anthus s. spinoletta*), som fandtes overalt.

Ved klippeblokke og op ad bjergsiderne fandtes en hel del specielle alpefugle, hvoraf kan nævnes Fjældrype, 1 par, Klippesvale, 4-5 stk.; Alpeallike (*Pyrrhonorax graculus*), som forekom i flokke på indtil 30 stk.; derimod sås dens slægtning Alpekragen (*P. pyrrhonorax*) med det lange nedadbøjede røde næb kun 2 gange. Een gang sås en flok Ravne på 10 stk. formentlig alle ungfugle. Endvidere så nogle af deltagerne den farveprægtige Stendrossel, som også fandtes ved en ruin i bunden af Rhønedalen. Ved en bjergtop holdt 3 Alpebruneller (*Prunella collaris*) til. Sangen hørtes, og både denne og sangflugten mindede en del om Sanglærkens. Snefinke sås ret ofte ved bjergsider og større samlinger af klippeblokke, både ved sit udseende og ved valg af biotop danner den her en afløser af Snespurven i nord. Mursejleren sås ofte jage i store flokke over sæteren, men derimod aldrig Alpesejleren, som kun blev set ved et tilfælde i Rhønedalen. Af rovfugle blev set 1 Kongeørn, som i lang tid foretog en mægtig opvisning i parringsflugt ved en af bjergtinderne. Endvidere fandtes i ringe antal Sort Glente, Tårnfalk, og Vandrefalk.

Øverst på alle deltageres ønskeseddel stod Murløberen (*Tichodroma muraria*), som det desværre ikke lykkedes at finde ved Verbier. Der blev derfor arrangeret en tur med bus til byen Leysin ved Genfersøens østbred. Her fandtes en for arten kendt lokalitet, kaldet Tour d'Al, der er et bjergplateau med meget høje og stejle skrænter. På stedet var der et botanisk reservat, og i nærheden af dette lykkedes

det nogle få af os at få Murløberen at se flyvende langs klippe-siden.

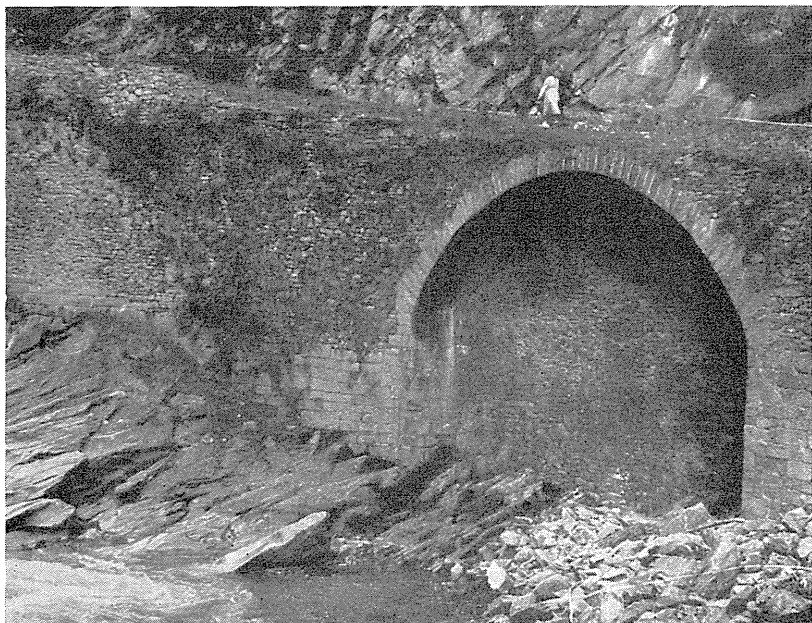
Til slut skal nævnes en udflugt til Fionnay, hvor deltagerne fik set den ret store bestand af både Gemse og Alpestenbuk tilligemed adskillige Murmeldyr.

ERIK HANSEN

Ticino 7.-12. juni 1954.

Som tidligere nævnt afsluttedes selve kongressen 5. juni ved middagstid. Den 6. juni (Pinsedag) måtte hver især selv disponere over. Undertegnede forsøgte en ekskursion til terrænet omkring Grellingen syd for Basel; men det regnede stærkt den meste tid, og ud over en enkelt Vandstær så jeg praktisk taget intet af særlig ornithologisk interesse. Om morgenen 7. juni samledes de deltagere, som havde meldt sig til Ticino-ekskursionen ved banegården i Basel. Der var meget stærk tilstrømning, hvorfor man var delt i 3 grupper, hver på ca. 25. Den gruppe, undertegnede tilhørte, stod af toget i Göschenen og fortsatte til Andermatt. Over middag tog man toget til et noget højere liggende område, hvor man tilbragte eftermiddagen. Vejret var fortrinligt. Man gik til fods tilbage til Andermatt. Af fugle bemærkedes bl. a. Ravn, Bjergpiber, Bjergvipstjert, Stendrossel og Citronsisken. Næste dag startede man tidligt fra Andermatt, man foretog en kort ekskursion i Hospental lidt sydligere, hvorefter bussen fortsatte over Gotthardpasset mod syd over Airolo, Biasca, Bellinzona og Lugano til Melide ved Lago di Lugano. Man standsede nu og da for at gøre studier i de forskellige terræntyper, man passerede. Dagens vigtigste iagttagelser var et par Murløbere (*Tichodroma muraria*), et par Blådrosler (*Monticola solitaria*) og et par Alpebruneller (*Prunella collaris*). Murløberne havde åbenbart rede lige neden under stedet, hvor ekskursionsdeltagerne opholdt sig; de fløj omkring med føde i næbbet. Blådroslerne, der holdt til i et gammelt stenbrud, sås made unger. Om Alpebrunellerne havde yngel, konstateredes ikke. Af andre bemærkelsesværdige fugle fra denne dag skal nævnes: Gråsisken (*Carduelis flammea caberet*), Bjergvipstjert og Kærsanger i Hospental; af de første to arter blev reder fundet, men den sidste var utvivlsomt kun strejfgæst på stedet. Ved Gotthardpasset sås en lille flok Alpealliker samt nogle Snefinker og Bjergpibere. Af andre arter skal bemærkes: Gulirisk, Hedelærke, Dompap, Topmejse, Bjergløvsanger, Husrødstjert og Klippesvale; reder af sidstnævnte iagtoges i stenbruddet, hvor også Blådroslerne holdt til.

9. juni tog man fra Melide til nogle dyrkede arealer omkring den sydlige del af Luganosøen. Her sås bl. a. Hortulaner (*Emberiza hortulana*). Midt på formiddagen tog man med tandhjulsbane til Monte Generoso (ca. 1700 m), hvor bl. a. en Stendrossel ♂ iagtoges. Nogle af deltagerne, deriblandt undertegnede, foretrak at gå til fods ned ad bjerget for at studere faunaens og floraens skiften. Det var en smuk tur; men i ornithologisk henseende gav den kun lidt. Nogle Bjerg-

Ynglelokalitet for Murløber (*Tichodroma muraria*). Ticino 8. juni 1954.

løvsangere sås og hørtes. 10. juni tog man fra Melide til en lokalitet i nærheden af Lugano med en mængde store klippeblokke og pletvis meget rig vegetation. Her hørtes Spottesangeren (*Hippolais polyglotta*) gentagne gange. Klippesvaler fløj omkring og en Blådressel ♀ iagttoges med føde i næbbet. Man fortsatte til Tesserete og gik herfra op i en lys og næringsrig, men for en dansker utroligt fuglefattig løvskov. Man så og hørte en ♂ af Hvidhalset Fluesnapper (*Ficedula albicollis*). I udkanten af Tesserete bemærkedes flere syngende ♂♂ af Almindelig Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus*), som alle havde en sang, ingen af de tilstedeværende ornithologer kunne genkende som rødstjertsang. Det havde småregnet fra om formiddagen. Hen på eftermiddagen nåede man Lugano, hvor et meget kraftigt skybrud forårsagede formelige oversvømmelser i gaderne. Det blev ikke til mere ornithologi, og efter en pause fortsatte man til Locarno, hvor ekskursionsdeltagerne blev indkvarteret.

11. juni tilbragtes en stor del af dagen i dalen omkring Ticinoflodens udmundning i Lago di Maggiore. Der var en del oversvømmelse på grund af regnskyllene den foregående dag. Fuglelivet var fattigt. Dresselrørsangeren var almindelig, Almindelig Rørsanger fåtallig. Endvidere skal nævnes Gul Vipstjert, 1 Vandrefalk, 2 Turtelduer, 1 Blishøne og 1 Atlingand, 1 Purpurhejre og 1 Dværghejre. 12. juni foretog man en kort formiddagstur med båd fra Locarno til Ascona nogle få km mod sydvest. Udover Italiensk

Spurv, som er almindelig overalt i det sydlige Ticino, frembød denne hyggelige tur intet af særlig ornithologisk interesse. Ekskursionen afsluttedes ved middagstid i Bellinzona, hvortil man var rejst med tog fra Locarno. Ledere af den her omtalte, vel gennemførte ekskursion var H. E. RIGGENBACH, Basel samt Dr. L. HOFFMANN, der stammer fra Basel, men nu er bosat i Sydfrankrig; sidstnævnte er medlem af D. O. F.

BERNT LØPPENTHIN

ANMELDELSER

F. W. BRÆSTRUP: Dyrenes udvikling. (95 pp., 2 tavler, 18 tekstfig.) – HANS REITZEL, København 1954. Pris: 14.75 kr., heftet.

Bogen giver talrige oplysninger om dyrenes udvikling og variation, som forf. gør rede for ud fra sin omfattende teoretiske viden. Nogle af de benyttede eksempler angår laboratorieforsøg med gnavere og insekter; men langt de fleste er hentet fra naturen, og herunder findes adskillige fugleforekomster, der har vakt opmærksomhed. Forf. kommer bl. a. ind på de stærkt varierende Darwinsfinker (*Geospizidae*) fra Galapagos. De er formentlig udspaltet så stærkt, fordi konkurrenter manglede. Særlig nævnes »Spættefinken«, der bruger en kaktustorn til at hale insekter frem med; havde øerne huset rigtige spætter, vilde denne mærkelige fugleform næppe være udviklet. Grænsetilfælde mellem art og underart illustreres ved flere ornithologiske eksempler: De to Klippespætmejser (*Sitta neumayer* og *S. tephronota*), der lever side om side i det vestlige Persien, den Italienske Spurv (*Passer italiae*), der må anses for en bastardform mellem Gråspurv og Spansk Spurv (*Passer domesticus* og *P. hispaniolensis*), og musvitten, hvoraf man kender gulbugede og hvidbugede former, der kan holde sig adskilt i samme forekomstområde.

Dispositionen er noget uklar, og overskrifterne ved de forskellige kapitler er en broget blanding, der kan være lidt vanskelig at finde rundt i uden en indholdsfortegnelse. En sådan mangler imidlertid; men et sagregister findes. Gennemlæsning af bogen anbefales, og den vil lønne sig på grund af de mange interessante forhold, teksten behandler.

LØPP.

P. G. KENNEDY, ROBERT F. RUTLEDGE, C. F. SCROOPE, assisted by G. R. HUMPHREYS: The Birds of Ireland. An account of the distribution, migrations and habits as observed in Ireland. (437 pp., 10 tavler). – OLIVER & BOYD, Edinburgh & London 1954. Pris: 42 sh.

Den foreliggende bog er en afløser af USSHER & WARRENS godt 50 år gamle arbejde, der har samme titel. I det forløbne halve århun-